

▲ De silo's op de Tramkade zouden volgens Buro Kade kunnen worden gebruikt om energie op te wekken voor de hele buurt én om woningen op te bouwen. FOTO MARC BOLSUIS

Dromen van wonen op de oude silo's

De silo's op de Tramkade zijn mooi, maar een échte functie hebben ze niet meer. Maar wat nou als je erop kan wonen? En als ze letterlijk voor energie zorgen? Volgens Michael Bol van Buro Kade is dat zeker niet ondenkbaar.

**Roel Kuilder
Den Bosch**

Warm water uit jouw kraan of een verwarmde cv-ketel, mede mogelijk gemaakt door de Tramkade. Het zou in de toekomst zomaar kunnen. Het afgelopen jaar deed Buro Kade vanuit De Mengfabriek onderzoek, met als grote vraag: kunnen de silo's gebruikt worden om energie in op te slaan?

Het antwoord? Ja! Volgens architect Michael Bol kan dat door het opslaan van water en zout in de silo's. Het water en zout zorgt er samen voor dat er warmte vrijkomt. „De silo's kunnen zo een soort batterij worden voor de Tramkade”, zegt Bol. Uit het onderzoek bleek volgens hem dat één silo al genoeg is om De Mengfabriek energieneutraal te laten draaien, mits het pand wat aanpassingen ondergaat.

Stoken voor de burens

„Maar we hebben 21 silo's op het terrein”, zegt Bol. „En met die 21 zouden we in potentie vijfhonderd woningen kunnen voorzien van energie. Soms roepen mensen van 'we stoken niet voor de burens!',

maar wij willen juist wél stoken voor de burens.”

Het onderzoek werd door Buro Kade gisteren gepresenteerd tijdens de 'Toekomst is Nu-Marathon' dat het bureau organiseerde. Daarin vertelden onder andere experts over hoe de toekomst van energie eruit gaat zien. Het is evenement wat Bol betreft het startschot voor fase twee van een drieluik. „De af-

Met de 21 silo's op het terrein kunnen we vijfhonderd woningen van energie voorzien

– Michael Bol, Buro Kade

gelopen vijf jaar hebben we op de Tramkade gewerkt om ideeën te bedenken voor de toekomst. Vanaf nu willen we de komende vijf jaar deze ideeën verder ontwikkelen om die daarna definitief tot stand te laten komen.”

Studentenwoningen

Een ander idee van Bol dat tot de verbeelding spreekt, is de plaatsing van studentenwoningen op de silo's. „We hebben nog niet uitgezocht hoeveel woningen dat zouden kunnen worden, maar je moet denken aan tientallen”, vertelt Bol. Maar er is nog wel tijd nodig om alles goed uit te pluizen. „Dit is zo'n plan dat we de komende vijf jaar dus verder willen ontwikkelen.”

Bol bracht de ideeën een aantal

weken geleden al ter sprake bij de Bossche gemeenteraad. Ook vanwege de toekomstplannen die de gemeente heeft. Er worden namelijk honderden woningen gebouwd in het gebied. En die zouden dus kunnen profiteren van de silo's.

Het is volgens Bol een hele ontdekkingsreis geweest. Daarom heeft Buro Kade er een boek over geschreven. „Van Koudijs naar warm bad, hebben we het genoemd. Over wat we al gedaan hebben, maar ook wat we nog willen gaan doen in het gebied”, zegt hij.

Voor de toekomst is het volgens Bol belangrijk dat de plannen vanuit meerdere kanten bekeken worden. „Er moet niet alleen gekeken worden naar joules en watts, maar ook naar fun en leefbaarheid.”